

Studiekeuze

Wat te doen na de vierde klas?

Loopbaanbegeleiders
M. Elings
C. van Uden

Delta **VMBO**

Inhoudsopgave

1.	Niveaukeuze _ _ _ _ _	3
2.	Doorstroming VMBO – HAVO _ _ _ _ _	4
3.	Schoolkeuze/ aanmelden _ _ _ _ _	5
4.	Handige websites _ _ _ _ _	6
5.	Aanmelden _ _ _ _ _	8
6.	Inhoud van de profielen _ _ _ _ _	9

1. Niveaukeuze

Dit zijn de niveau's op MBO-niveau:

Niveau 1	assistentenniveau	Geen vooropleiding nodig
Niveau 2	Basisniveau. Uitvoerende werkzaamheden	BL
Niveau 3	Vakopleiding. Zelfstandige uitvoering van werkzaamheden	KL – GL/TL
Niveau 4	Middenkader.	KL – GL/TL

- Leerlingen TL kiezen meestal voor een niveau 4-opleiding, soms voor niveau 3.
- Informatie over doorstroming naar HAVO-4 staat op bladzijde 4 in dit boekje.

Een **Niveau 4-diploma** geeft **recht** om door te studeren in het hoger beroepsonderwijs **HBO**.

Het MBO kent verder nog een onderscheid tussen BBL en BOL. In het schema hieronder wordt dat uitgelegd.

BBL	Beroepsbegeleidende leerweg	De student werkt en gaat af en toe naar school
BOL	Beroepsopleidende leerweg	De student gaat naar school en loopt af en toe stage

De meeste TL-leerlingen van onze school kiezen voor een BOL-opleiding.

2. Overstap naar HAVO 4 op het Jan van Brabant college

Toelatingseisen:

- Je moet je aanmelden op de HAVO-afdeling van de school van jouw keuze. Inschrijfformulier is te verkrijgen bij de HAVO-afdeling van de school van je keuze.
- Wiskunde is verplicht voor de profielen EM, NG, NT. Het wordt aangeraden, maar is niet verplicht voor het profiel CM.

- Voor automatische toelating voor havo-4 is een extra vak op vmbo TL verplicht. Onze leerlingen hebben allemaal een extra vak. Ga er van uit dat je hier op school goede resultaten moet halen om te kunnen slagen op HAVO.

Procedure:

- Na je aanmelding word je uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de HAVO-decaan en de HAVO-afdelingsleider.
- Wij sturen een adviesformulier mee waarin je vakdocenten aangeven in hoeverre ze denken dat HAVO een goede optie is.

Profiel en pakketkeuze in VMBO-T 4:

HAVO heeft vier profielen. Hieronder zie je per profiel **welke vakken in klas 4 onmisbaar zijn** om toegelaten te worden voor HAVO.

	PROFIELEN			
	Cultuur en Maatschappij	Economie en Maatschappij	Natuur en Gezondheid	Natuur en Techniek
Onmisbaar:	2 ^{de} moderne vreemde taal (Frans/Duits)	wiskunde	wiskunde, nask2	wiskunde, nask1, nask2
Zeer gewenst:	Geschiedenis	economie, geschiedenis	biologie en nask1 of aardrijkskunde	
Gewenst:	aardrijkskunde of economie	2 ^{de} moderne vreemde taal (Frans/Duits) of aardrijkskunde		

Wil je weten wat de keuzemogelijkheden per school zijn, ook in het vrij te kiezen deel? Neem dan contact op met de havo-school.

3. Keuze vervolgopleiding

Aanmelden doe je zelf!
De loopbaanbegeleiders kunnen je wel helpen.

Je mag je aanmelden bij meerdere opleidingen. Het kan zijn dat je niet aangenomen wordt en je kunt erachter komen dat je eerste keuze minder bij je past.

Tips om je te helpen om je opleidingskeuze te maken:

- Je kunt een **gesprek met de loopbaanbegeleiders** aanvragen.
- Je kunt naar de **open dagen** van de opleidingen gaan.
- Je kunt je aanmelden voor **meeloopdagen** bij een opleiding van jouw keuze.
- Je kunt naar **Onderwijsbeurs Zuid** (26 en 27 september in Veldhoven).
- Je kunt naar de **scholen- en beroepenmarkt** in Helmond gaan (5 februari op het Vacollege).
- Je kunt naar de **websites van de opleidingen** gaan (zie verderop in dit boekje).

Zoals je ziet beginnen de vorige regels allemaal met "*je kunt*". Het initiatief ligt dus bij jou!

Voor de MBO-opleidingen meld je je digitaal aan
Voor HAVO meld je je bij de havo-school zelf aan.

Aanmelden

Hoe je aan moet melden lees je achter in dit boekje. Bij veel scholen moet je een digitaal doorstroomdossier (DDD) via Intergrip invullen. Informatie hierover krijg je via je schoolmail van Intergrip.

4. Handige websites

Uiteraard kun je op het internet veel informatie vinden die je kunt gebruiken bij het maken van keuzes voor het MBO. Hieronder een paar websites en hoe je er mee om kunt gaan.

1. www.kiesmbo.nl

Wat kun je met deze website doen?

- Je kunt een interesseltest maken. Klik daarvoor op "interesses". Als je klaar bent zie je informatie en filmpjes over opleidingen die bij je passen.
- Je kunt zoeken naar opleidingen die je interesseren. Klik daarvoor op "zoeken". Ook hier zie je aan het einde informatie en filmpjes.
- Je kunt naar heel veel informatie doorklikken. Probeer het maar eens.

2. www.tkmst.nl

Wat kun je met deze website doen?

- Tkmst.nl is wel voor alle middelbare scholieren, ook voor HAVO- en VWO.

3. www.ter-aa.nl

Wat kun je met deze website doen?

- Dit is de website van onze Helmondse MBO-school. Ter Aa is een kleinere mbo-school.
- Als je informatie over opleidingen wil:
 - o Klik linksboven op "MBO & VAVO+".
 - o Klik op "MBO-opleidingen".
 - o Je komt nu op een pagina met de verschillende opleidingen van Ter Aa.
 - o Je komt nu op een pagina met alle opleidingen die Ter Aa in die richting aanbiedt. Klik op de opleiding en je ziet de informatie over die opleiding.

4. www.summacollege.nl

Wat kun je met deze site doen?

- Het Summa college is de grootste MBO in de regio. Zij bieden erg veel opleidingen aan. Je kunt via hun website veel informatie over opleidingen vinden. Hoe?
 - o Klik op de openingspagina linksboven op "opleidingen".
 - o Op de pagina waar je nu komt zie je bovenin een aantal manieren om verder te zoeken.
 - o Uiteindelijk kun je op deze pagina klikken op de naam van de opleiding. Je ziet dan heel veel informatie over die opleiding.

5. **Andere opleidingen.**

Er zijn ook andere MBO-scholen, zoals Sint Lucas en De Rooi Pannen. Alle opleidingen hebben hun eigen website. Ga zelf op onderzoek uit.

5. Aanmelden 2025-2026 MBO vervolgoopleidingen

Wat moet je doen om je aan te melden voor je vervolgoopleiding?

- Je gaat naar de **website van de vervolgoopleiding**. Daar staat altijd aangegeven hoe het werkt.
 - o Je meldt je aan via de website van de MBO-school. Je komt dan op de website van Cambo. Hier heb je je eigen **DigiD** voor nodig. Hieronder wordt uitgelegd hoe dat werkt.
 - o Bij alle MBO-opleidingen moet je een **digitaal doorstroomdossier** (DDD) van Intergrid invullen. De loopbaanbegeleider legt uit hoe het werkt.

**Je hebt een eigen DigiD nodig voor de aanmelding.
Deze kan aangevraagd of geactiveerd worden via**

<https://www.digid.nl/digid><https://www.digid.nl/digid-aanvragen-activeren/aanvragen-activeren/>

Daarna is het handig om de DigiD-App te installeren op je Android of I-Phone. De App is te vinden in de Playstore of Appstore.

Activeer tijdig je DigiD wanneer je aan wilt melden voor een opleiding met beperkt aantal plaatsen.

- Op dit moment is nog niet voor alle opleidingen bekend vanaf wanneer je je aan kunt melden. Je krijgt daarover van de loopbaanbegeleiders nog bericht.
- Zorg ervoor dat je **eind januari aangemeld** bent. Liefst niet veel later.
- Voor sommige opleidingen is het noodzakelijk om je **op tijd aan te melden** omdat er veel aanmeldingen zijn. Als een opleiding vol is, kun je je alleen nog aanmelden voor de wachtlijst. Dit geldt met name voor de opleidingen van Sint Lucas, sportgerichte opleidingen en de Veva.

6. Inhoud van de profielen

Hieronder kun je zien wat de verschillende profielen zo'n beetje inhouden.

Profiel Techniek

1. Bouwtechniek

Werkzaamheden:

Op VMBO-T-niveau wordt je opgeleid voor middenkaderfuncties in de bouw. Je moet technische tekeningen en berekeningen kunnen maken en uitleggen, je krijgt verantwoordelijkheden op bouwterreinen en moet met mensen in overleg.

Beroepsmogelijkheden:

Bouwkundig tekenaar. Medewerker bouw bij een gemeente. Werken bij een architectenbureau, Timmerman, meubelmaker, stoffeerder, metselaar, schilder, stukadoor, tegelzetter, stratenmaker, opperman, natuursteenbewerker, machinist mobiele kranen, banktimmerman

Vaardigheden:

Nauwkeurig zijn. contactuele eigenschappen (met klanten omgaan), Materiaalgevoeligheid, handvaardigheid, met gereedschappen / machines werken, , technisch inzicht, praktische instelling,

Arbeidsomstandigheden:

Soms binnen, soms buiten, soms lichamelijk werk (tillen, bukken, liggen), soms vies werk.

2. engineering (Werktuigbouwkunde, design en techniek, mechatronica)

Werkzaamheden:

Je wordt opgeleid voor een middenkaderfunctie in de techniek. Je werk is zeer afwisselend. Je ontwerpt, maakt en test allerlei werktuigbouwkundige of mechatronische producten. Bij design gaat het dan ook nog om de vormgeving.

Beroepsmogelijkheden:

Middenkaderfunctionaris bij een veelheid aan technische bedrijven. Je bent tekenaar, werkvoorbereider, stuurt mensen aan, enz.

Vaardigheden:

tekeningen maken en lezen, ruimtelijk voorstellingsvermogen, nauwkeurigheid, materiaalgevoel, technisch inzicht, zelfstandig kunnen werken. Geïnteresseerd in vormgeving

Arbeidsomstandigheden:

Binnen en buiten, veel verschillende plaatsen, reizen voor je werk.

3. Elektrotechniek

Werkzaamheden:

Je werkt aan elektrotechnische installaties, Elektrische leidingen of telefoonkabels aanleggen, meters van grote installaties controleren, aansluiten en in bedrijf stellen van elektrische installaties in woningbouw, utiliteitsbouw en industrie, onderhoud en storing zoeken van elektrische installaties, installatie van telecommunicatie-installaties, reparatie van huishoudelijke apparaten

Beroepsmogelijkheden:

Elektromonteur, monteur laagspanningsnetten, monteur middenspanningsinstallaties, monteur sterkstroominstallaties, monteur elektrische bedrijfsinstallaties, monteur witgoedapparaten, monteur consumentenelektronica, monteur industriële elektronica, installatiemonteur electro en instrumentatie, monteur communicatiesystemen

Vaardigheden:

Schema's kunnen lezen, wiskundige / natuurkundige aanleg, handvaardigheid, nauwkeurigheid

Arbeidsomstandigheden:

Wisselende activiteiten, binnen en buiten, veel aandacht geven aan veiligheid, reizen voor je werk

4. Motorvoertuigentechniek

Werkzaamheden:

Een motor van een auto uit elkaar halen, de remmen van een vrachtwagen controleren, een kapotte uitlaat van een auto herstellen / repareren, controleren op mankementen (diagnose), defecte onderdelen vervangen, uitvoeren van reparaties, olie verversen / doorsmeren, keuren van auto's, auto's uitdeuken, auto's spuiten, poetsen

Beroepsmogelijkheden:

Werkplaatsmanager, verkoopmanager Monteur personenauto's, monteur vrachtauto's, motorrijwiel monteur, bromfietsmonteur, selfservicemedewerker, autorestyler, autoschadehersteller, medewerker Wegenwacht, autospuiter, carrosseriebouwer

Vaardigheden:

Materiaalgevoeligheid, handvaardigheid, met gereedschappen / machines werken, contactuele eigenschappen (\met klanten omgaan)

Arbeidsomstandigheden:

Binnen (in garage of werkplaats), lichamelijk werk (tillen, bukken, liggen), soms vies werk

5. Transport en logistiek

Werkzaamheden:

Bij logistiek verzorg je in grote lijnen het proces op de werkvloer en regelt allerlei zaken voor de voortgang van het bedrijf. Bij transport kun je denken aan varen als stuurman op een schip, een schip laden, met een trein of vrachtauto goederen vervoeren, rijden met een bus of tram, pakjes bij bedrijven bezorgen,

Beroepsmogelijkheden:

Manager opslag en vervoer, Stuurman, chauffeur van een taxi of bus, metro bestuurder, koerier, machinist, treinconducateur, heftruckchauffeur, postbode, rangeerder

Vaardigheden:

Goed kunnen plannen, nauwkeurigheid, servicegerichte instelling, goed om kunnen gaan met klanten, overwicht uitstralen

Arbeidsomstandigheden:

Gebonden aan de werkplek, werk draait om personen of goederen, onregelmatige werktijden, vaak werk in dezelfde houding

6. Automatisering en computertechniek

Werkzaamheden:

Andere mensen uitleggen hoe een computerprogramma werkt, met de computer ontwerpen maken, storingen in computerprogramma's opzoeken en oplossen, rapporteren, installeren van software en hardware, periodiek onderhoud

Beroepsmogelijkheden:

PC-onderhoudsmonteur, computeroperator, elektronisch voorbereider, netwerkbeheerder of systeembeheerder midden- of kleinbedrijf (MKB)

Vaardigheden:

Kennis van hard- en software, praktische en dienstverlenende houding, logisch en creatief denkvermogen, organisatorische kwaliteiten, stressbestendig, systematische en ordelijke aanpak, sociale vaardigheden (werken met klanten en collega's)

Arbeidsomstandigheden:

Bij een ICT-bedrijf, of als ICT-deskundige bij een bedrijf of instelling. , zittend en staand werk, aan een bureau

Profiel Zorg en welzijn

7. Dienstverlening, onderwijs

Werkzaamheden:

Mensen uitleggen hoe ze een probleem kunnen oplossen, helpen een ruzie tussen mensen op te lossen, mensen informatie geven, leraren helpen, lesmateriaal klaar leggen, mensen helpen en begeleiden

Beroepsmogelijkheden:

Werkbegeleider, onderwijsassistent, cultureel werker, recreatiebegeleider, sociaal dienstverlener, jeugdwelzijnswerker

Vaardigheden:

Sociaal vaardig, leiding kunnen geven, luistervaardig, organisatorisch talent, mondelinge en schriftelijke vaardigheden, dienstverlenende instelling, inlevingsvermogen, creatief

Arbeidsomstandigheden:

Meestal binnen op verschillende plaatsen in een school of bedrijfsgebouw, lopen, staan, werken en praten met verschillende mensen, reizen om verschillende instanties te bezoeken, enthousiasme en incasseringsvermogen (bijvoorbeeld om mensen steeds opnieuw te motiveren)

8. Uiterlijke verzorging, gezondheidszorg

Werkzaamheden:

Kinderen verzorgen op een kinderdagverblijf / crèche, eten brengen aan patiënten in een ziekenhuis, zieke kinderen verhalen voorlezen, oude mensen (bejaarden) helpen met aankleden, mensen wassen, in huidhouding meehelpen, verzorgen van lichamelijk gehandicapten, haren knippen, handen / voeten verzorgen, masseren

Beroepsmogelijkheden:

Helpende of verzorgende in een verpleegtehuis, verzorgingstehuis, woonvorm voor lichamelijk of verstandelijk gehandicapten of in eigen woonomgeving (thuis), assistent leider kinderdagverblijf / peuterspeelzaal, kapper, manicure, pedicure, doktersassistent

Vaardigheden:

Geduld, contactuele vaardigheden, ordelijkheid, handvaardigheid, overzichtelijk werken (meerdere dingen tegelijk kunnen doen), samenwerken met collega's, hulpvaardige instelling

Arbeidsomstandigheden:

Meestal binnen, lichamelijk zwaar werk (veel lopen, tillen, bukken, staan), onregelmatige werktijden ('s avonds en in het weekend)

10. Sport, politie, militair, brandweer

Werkzaamheden:

Bij de ingang of receptie van een bedrijf bezoekers controleren, bekeuringen geven voor foutgeparkeerde auto's, kantoorgebouwen bewaken, het verkeer tijdens grote drukte regelen, werken in het leger als militair, voorlichting geven, instructie bij fitnes geven, zwemles verzorgen

Beroepsmogelijkheden:

Politieagent, werken bij de brandweer, beroepsmilitair, deurwaarder, beveiligingsbeambte, portier, instructeur, zwemlesleraar

Vaardigheden:

Kalm en kordaat kunnen handelen, goede lichamelijke conditie, schriftelijk en mondeling vaardig, betrouwbaar, duidelijk, opmerkzaam, stevig in je schoenen staan

Arbeidsomstandigheden:

Binnen en buiten op wisselende plaatsen, onregelmatige werktijden, zitten en staan, werken met diverse mensen uit de maatschappij

Profiel Economie

11. Kantoorpraktijk

Werkzaamheden:

Rekeningen versturen aan klanten, aantekeningen maken bij vergaderingen (notuleren), klanten ontvangen bij een balie of receptie, brieven en rapporten / notities schrijven, brieven of rapporten opbergen in een kast / archief, archief op orde houden, de administratie / boekhouding van een bedrijf bijhouden, post sorteren, telefoon bedienen

Beroepsmogelijkheden:

Administratief medewerker, secretaresse, assistent-secretaresse, receptioniste, telefoniste, boekhouding medewerker, medewerker callcenter, administrateur

Vaardigheden:

Accuratesse, goede taalbeheersing, rekenvaardigheid, nauwkeurigheid, goede schriftelijke vaardigheid

Arbeidsomstandigheden:

Zittend binnen (op een kantoor), regelmatige werktijden, veel achter een beeldscherm werken aan een bureau

12. HORECA

Werkzaamheden:

Leidinggeven aan een HORECA-zaak of franchise. Bestellingen opnemen van gasten in een restaurant, brood en gebak maken in een bakkerij, tafels in een restaurant dekken en afruimen, maaltijden klaarmaken in een restaurant, mensen bedienen, afrekenen

Beroepsmogelijkheden:

HORECA-ondernemer/ manager, (leidinggevend) gastheer / gastvrouw, restaurant kok, cateringmedewerker, bakker, banketbakker, horeca-assistent, keukenassistent, slager, snackbarmedewerker

Vaardigheden:

Veel dingen tegelijk zien, kleurgevoel, handvaardigheid, klantvriendelijk, stressbestendigheid, creativiteit, organisatietalent

Arbeidsomstandigheden:

Binnen, onregelmatige werktijden, in hoog tempo kunnen werken, veel staan en / of lopen, lichamelijk zwaar werk

13. Winkel, handel, eigen bedrijf

Werkzaamheden:

Onderhandelen over de prijs van een product, een klant een product proberen te verkopen, advertenties maken om producten te verkopen, vragen beantwoorden, van klanten aan de telefoon, werken aan de kassa in een winkel, een eigen bedrijf of winkel hebben, klanten adviseren en helpen, controleren van binnengekomen goederen, inkoop regelen, leidinggeven, personeelsplanning maken

Beroepsmogelijkheden:

Winkelbediende, verkoopmedewerker, caissière, magazijnbediende, vakkenvuller, medewerker supermarkt, afdelingschef, verkoopleider, vertegenwoordiger, inkoper, commercieel medewerker

Vaardigheden:

Contactuele eigenschappen, ordelijk, rekenvaardigheid, commercieel inzicht, risico's durven nemen, servicegerichte instelling, mondelinge uitdrukkingsvaardigheid, representatief, flexibel

Arbeidsomstandigheden:

Binnen werken, staand, zittend, onregelmatige werktijden (werken op koopavond en in het weekend), indien nodig reizen voor je werk

Profiel landbouw/ groen

14. Landbouw

Werkzaamheden:

Tomaten of andere groenten plukken, op en boerderij werken met koeien of paarden, koeien machinaal melken, hokken schoonmaken, groente en fruit verbouwen (telen), planten en bloemen verzorgen / kweken, bomen en planten bijknippen of snoeien, grond bemesten, in een kas werken, plantsoenen verzorgen

Beroepsmogelijkheden:

Medewerker land- en tuinbouwbedrijven, medewerker groenvoorziening, plantsoenmedewerker, werken in een veehouderij, werken op en manege, werken bij een kennel, vrijwilligerswerk (bijv. dierenambulance), hovenier, tuinder, dierverzorger

Vaardigheden:

Handvaardigheid, lichamelijk zwaar werk kunnen verrichten (goede lichamelijke conditie), vakkennis, hygiënische werkhouding, interesse en gevoel voor de levende natuur, zelfstandigheid

Arbeidsomstandigheden:

Meestal buiten (op het land) ook binnen (in kassen, schuren), onregelmatige werktijden, lichamelijk en / of handwerk, veel beweging, diverse activiteiten, niet bang om vies te worden

Creatieve sector (soms profiel techniek)

15. Creatieve sector: o.a. grafische sector (sector techniek), fotografie, vrijetijdsbesteding

Werkzaamheden:

Grafisch vormgeven (vaak met computer), foto's/ films maken en digitaal bewerken, mensen op attractieparken vermaken, muziek maken, tekenen, toneel spelen, kleding ontwerpen en maken, patronen voor stoffen bedenken

Beroepsmogelijkheden:

Grafisch vormgever, ontwerper, fotograaf/ filmer, leisure and hospitality host, edelsmid, etaleur, fotograaf, danser, grimeur, illustrator, bloemsierkunst, decorbouwer, mode-illustrator, mode-ontwerper

Vaardigheden:

Creatieve instelling, goed voorstellingsvermogen, sociaal vaardig (kunnen omgaan met opdrachtgevers), luistervaardigheid, vaste hand, materiaalgevoel, nauwkeurig

Arbeidsomstandigheden:

Binnen (atelier) of buiten (afhankelijk van het beroep), zittend en staand, werken met machines en gereedschappen